

Jedna od perspektiva BiH je i u proizvodnji čistih, nezagađenih namirnica direktno iz prirode

Zdrava hrana iz naše bašte!

Ukoliko ne želimo da dovedemo do opšte i dugotrajne degradacije životne sredine, i segment sakupljanja ljekovitog i aromatičnog bilja i gljiva kao i ostalog samoniklog bilja i šumskih plodova, a posebno njihova proizvodnja mora da ispoštuje ekološke propise



PIŠE: Nikolina Brnić, portparol Fonda za zaštitu životne sredine RS

U posljednje dvije decenije BiH je prošla kroz strahovite poteškoće. Rat, razaranja infrastrukture, domaćinstava, uništavanje poljoprivredne mehanizacije, gašenje velikih industrijskih postrojenja... samo su otvorila vrata i postavila temelje za proizvodnju zdrave, organske i čiste ekološke hrane, sve traženije robe u Evropskoj Uniji i vodećim državama svijeta.

Vođeni ekonomskim i ekološkim razlozima, kao i svjetskom politikom važnosti korišćenja prirodnih i obnovljivih resursa, ali i njihove zaštite, Fond za zaštitu životne sredine Republike Srpske je u saradnji sa Agencijom za konsultantske usluge „E- inženjering“ iz Banjaluke realizovao jedan zanimljiv projekat na ovu temu.

Projekat je Fond sufinansirao po Javnom pozivu iz maja 2010. godine pod nazivom „Mogućnosti održivog iskorištavanja

prirodnih dobara-spoorednih šumskih proizvoda na održiv način (pilot Studija Šipovo).

POJAM ODRŽIVOG RAZVOJA

Zaštita životne sredine, održivi razvoj, ekonomska valorizacija i iskorišćavanje darova prirode na prvi pogled nemaju zajedničkih tačaka. Naziv održivi razvoj utemeljen je po definiciji kreiranoj od strane Bruntlandove komisije 1987. godine, a pojam je postao vodeći svjetski pojam u oblasti politike o životnoj sredini neposredno nakon konferencije o životnoj sredini i razvoju, koja je održana u Rio de Žaneiru 1992. godine. Odjeljenje za održivi razvoj (DSD- the Division for Sustainable Development) koje se nalazi pri Odsjeku za socijalna pitanja Ujedinjenih Nacija izlistalo je ukupno 43 oblasti koje su direktno vezane za probleme održivog razvoja. Neke od tih oblasti su: poljoprivreda, atmosfera, biodiverzitet, klimatske promjene, očuvanje biljnih i životinjskih vrsta, demografija, pitka voda, šume, energija, otpad, mora

i jezera, planine...

Čovjek je taj koji povezuje životnu sredinu i upravljanje i iskorištavanje čovjekovog staništa na način kojim se ne ugrožava pravo budućih generacija da žive i iskorištavaju istu. Ljekovito i aromatično bilje i drugi sporedni šumski proizvodi nisu otkriveni juče. Ipak, interes za sakupljanje, proizvodnju, i preradu ljekovitog, aromatičnog bilja i gljiva u posljednje vrijeme raste. To svakako nije slučajna pojava u današnje vrijeme kada čovjek sa intenzivnim razvojem vlastite ekološke svijesti teži povratku prirodi, očuvanju zdravlja i zaštiti životne sredine od različitih zagađenja. Kao krajnji potrošač ovakvih proizvoda čovjek postiže vlastitu zaštitu kroz održivi razvoj.

Čovjek je tek u drugoj polovini prošlog vijeka dugogodišnje sebično i neplansko iskorišćavanje prirode počeo da koristi na takozvani održiv način, na način da ta ista životna sredina ostane sačuvana za buduće generacije. Prirodni i geografski uslovi, posebno pedološki i klimatski obrzbijeduju samonikli uzgoj i rast ekološki zdravog bilja, gljiva i drugih nedravnih šumskih proizvoda. Područje opštine Šipovo, koje je konkretno obrađeno u pomenutoj Studiji, a koje važi za područje veoma bogato prirodnim resursima, predstavlja po mnogo čemu tipičan primjer kako se kroz sistemsku uspostavljenu valorizaciju nedravnih (često nazvanih sporednih šumskih proizvoda) može na izbalansiran način tj. vodeći računa o ekološkim, ekonomskim i društvenim aspektima, uz zaštitu životne sredine napraviti kompromis između želja, potreba, stvarnosti i realnosti boljeg života.

EKOLOŠKE NORME

Komercijalno sakupljanje ljekovitog i aromatičnog bilja i gljiva kao i ostalog samoniklog bilja i šumskih plodova, a posebno njihova proizvodnja mora poštovati ekološke propise. Teoretski gledano, ukoliko budemo zaboravni i lijeni, moglo bi se desiti da dugotrajna degradacija životne sredine, između ostalog i u ovom smislu, dovede do nemogućnosti održanja života na zemlji.

Ideja održivog razvoja je prilika za spajanje kvalitetne zaštite životne sredine sa ekonomskom valorizacijom i podizanjem kvaliteta života lokalnog stanovništva. Gore pomenuta Studija koja je rađena pokazuje primjer opštine Šipovo. Jasnim uvezivanjem sakupljača sa tržištem, moguće je ideju održivog razvoja povezati sa interesima običnog stanovništva, koje će sigurno, kad osjeti ekonomsku dobit, povećanje prihoda i naravno, isplativost svoga rada, samo nastaviti da istražuje mogućnosti kvalitetnije valorizacije nedravnih šumskih proizvoda koji se nalaze svuda oko nas.

